Lietas Nr. C31403013
Lietas arhīva Nr. C-2113-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 11.aprīlī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese S.Sondare rakstveida procesā izskatīja civillietu Somijā reģistrētās sabiedrības „Nordea Bank Finland Plc", kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas „Nordea Bank Finland Plc" Latvijas filiāle, maz apmēra prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu un

konstatēja:

2013.gada 22.jūlijā Somijā reģistrētā sabiedrība „Nordea Bank Finland Plc", kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas „Nordea Bank Finland Plc" Latvijas filiāle, cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 10.oktobrī „Nordea Bank Finland Plc" Latvijas filiāle (turpmāk arī - Banka) un /pers. C/ noslēdza MasterCard kredītkartes aizdevuma līgumu privātpersonai ar kartes limitu 700,00 LVL (turpmāk - Līgums). Saskaņā ar šo Līgumu, prasītājs nodrošināja atbildētāju ar aizdevumu bankas apstirpinātā limita ietvaros, savukārt, atbildētājs apņēmās nodrošināt pietiekama atlikuma pieejamību kontā valutācijas datumā, lai veiktu aizdevuma limita savlaicīgu atmaksu, tai skaitā aprēķinātos procentus par izmantoto aizdevua limitu saskaņā ar noteikto procentu likmi.

Prasītājs pildīja savas saistības un veica aizdevuma limita ieskaitīšanu atbildētāja kontā, savukārt atbildētājs savas saistības nepildīja kā rezultātā izveidojās parāds.

Ņemot vērā minēto, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu „Nordea Bank Finland Plc" Latvijas filiāle nenomaksāto pamatsummu 693,36 LVL apmērā, līgumiskos procentus 257,83 LVL, kas aprēķināti par laika periodu no 01.02.2009. līdz 31.07.2010., likumiskos procentus 239,36 LVL apmērā, kas aprēkinati par laika periodu no 01.08.2007. līdz 15.07.2013. un līgumsodu 490,46 LVL apmērā, kas aprēkināts par laika periodu no 01.03.2009. līdz 31.07.2010. un no 30.12.2010. līdz 05.09.2012.

Vienlaicīgi prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus un noteikt tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1652., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1757., 1761., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934. un 1943. pantu.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā, atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2013.gada 15.novembrī.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiāliem izriet, ka 10.10.2006. starp Somijā reģistrēto sabiedrību „Nordea Bank Finland Plc", kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas „Nordea Bank Finland Plc" Latvijas filiāle, un /pers. C/ noslēgts MasterCard kredītkartes līgums privātpersonai, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza /pers. C/ kredītkarti ar kredīta limitu 700,00 LVL apmērā, attiecīgi kreditējot kartes kontu Nr. /konta numurs/.

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis (Civillikuma 1943.pants).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs savas līgumsaistības nav izpildījis, proti, nav atlīdzinājis izmantoto kredīta limitu 693,36 LVL apmērā, lai gan Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai

zaudējumus.

Civillikuma 1753. panta izpratnē ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1946.pants noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai parādnieks pielaidis nokavējumu. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai likumu (6% gadā).

Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm 4.7.4.punktu, iesniedzējs maksā bankai procentus par izmantoto kredīta limitu saskaņā ar noteikto procentu likmi. Procenti tiek aprēķināti par katru dienu no izmantotā kredīta limita summas.

Atbilstoši Līguma 1.sadaļai, procentu likme ir likme, kas norādīta pakalpojumu cenrādī un ko Banka ir vienpusēji noteikusi kredītiem (overdraftiem) un izmantotajam kredīta limitam.

Parakstot Līgumu, atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar Vispārīgiem noteikumiem par Starptautiskajām MasterCard kredītkartēm un Starptautiskajām Maestro kartēm, kas apstiprināti Nordea banka Finland Plc Latvijas filiāles Vadības komitejā.

No pakalpojuma cenrāža izraksta (22. lietas lapa) izriet, ka laika periodā no 01.02.2009. līdz 30.06.2009. procentu likme noteikta 23% gadā, savukārt laika periodā no 01.07.2009. līdz 31.07.2010. – 25% gadā.

Kā redzams no prasības pieteikuma un parāda aprēķina (11. – 14.lietas lapa), par izmantoto kredītlimitu prasītājs aprēķinājis procentus 257,83 LVL apmērā par laika periodu no 01.02.2009. līdz 31.07.2010., savukārt laika periodā no 01.08.2007. līdz 15.07.2013. – likumiskos procentus 239,36 LVL apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.panta pirmo daļu, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs iebildumus pret prasībā minētajiem apstākļiem nav izteicis, noslēgto līgumu tiesiskumu, kredītu saņemšanas faktu, pamatparāda un procentu aprēķinu nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojis un parādu samaksājis. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, faktu, ka atbildētājs ar Līgumu pielīgtās saistības nav pilnībā izpildījis. Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasījums par neatmaksātā kredītlimita pamatsummas 693,36 LVL jeb 986,56 EUR, par tā izmantotošanu aprēķināto procentu 257,83 LVL jeb 366,86 EUR un likumisko procentu 239,36 LVL jeb 340,58 EUR piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Vienlaicīgi, tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasījums daļā par līgumsoda piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi, un, atbilstoši 1720.pantam, kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arīlīgumaizpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Atbilstoši Vispārīgo noteikumu par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm 4.7.5.punktam, ja iesniedzējs savlaicīgi neveic kredīta limita atmaksu vai citus ar apgrozījuma kredītkarti saistītos maksājumus, tad iesniedzējam jāmaksā Bankai nokavējuma līgumsods. Saskaņā ar bankas pakalpojumu cenrādi, nokavējuma līgumsods ir 0,2% dienā.

No parāda aprēķina redzams, ka prasītājs aprēķinājis līgumsodu 490,46 LVL apmērā par laika periodu no 01.03.2009. līdz 05.09.2012.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tiesas ieskatā prasītāja aprēķinātais līgumsods ir vērtējams kā destruktīvs attiecībā pret atbildētāju kā patērētāju un pušu noslēgto līgumu, proti, lai gan atbildētājs pēdējo maksājumu līgumsaistību izpildei veicis 2010.gada decembrī, prasītājs turpinājis aprēķināt līgumsodu vairāk kā pusotru gadu, tādējādi uzkrājot nesamērīgu līgumsodu.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā Nr.SKC-25/2011, kur vērtēta līgumsoda apmēra pamatotība, likumā nevar būt ietverta tāda līgumsoda būtība, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai.

Tā kā prasītājs turpinājis aprēķināt līgumsodu vairāk kā pusotru gadu no brīža, kad atbildētājs pārtraucis pildīt uzņemtās saistības, tiesa to vērtē kā mēģinājumu netaisni iedzīvoties uz parādnieka rēķina, kas nav uzskatāma par godprātīgu rīcību Latvijas Civillikuma 1.panta izpratnē un ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, tādejādi neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. un 6.panta prasībām.

Tāpat, Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzējapilnvaruļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu (Direktīvas 3.panta 2.punkts). Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja

nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams no 10.10.2006. MasterCard kredītkartes līguma privātpersonai, šis līgums ir iepriekš sagatavots standartlīgums, turklāt līgumsoda apmērs noteikts nevis pašā līgumā, bet gan pakalpojumu cenrādī, kurā apstiprinātas standarta likmes noteiktam kartes veidam.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajai daļai, līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

„.. *par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (*skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu*).*

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs savās publikācijās norāda, ka *iekļaujot līgumā, ko slēdz ar patērētāju, netaisnīgus līguma noteikumus, par tiem ir nepieciešama atsevišķa apspriešana un ar patērētāja parakstu vien nepietiek, lai apgalvotu, ka patērētājs šādiem līguma noteikumiem ir piekritis, jo „pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz Direktīvas (Direktīva 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos) piemērošanu" (*skat., Zadraks G. Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos nepieciešamā reforma. Likums un Tiesības, 2005, Nr.4, 103.lpp.*)*".

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Ievērojot, ka atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsoda apmērs nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Ņemot vērā minēto un interpretējot Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.pantā ietvertās tiesību normas par līgumsaistību izpildi un līgumsoda samaksu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods 10 % apmērā no pamatparāda summas jeb 98,66 EUR (69,34 LVL) apmērā.

Kā izriet no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, apmierinot prasību, no atbildētājas par labu prasītājai piespriežami tā samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 1259,89 LVL jeb 1792,66 EUR, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.punkta pirmajai daļai, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva par prasību 188,98 LVL jeb 268,89 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 LVL jeb 4,70 EUR, kopā 192,28 LVL jeb 273,59 EUR.

Vienlaicīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, ievērojot Civillikuma 1763. pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 92. – 97., 189.-193., 195.pantu, 204.^{1} un 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu Somijā reģistrētai sabiedrībai „Nordea Bank Finland Plc", kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas „Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 693,36 LVL jeb 986,56 EUR, līgumiskos procentus par aizdevuma lietošanu 257,83 LVL jeb 366,86 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 01.02.2009. līdz 31.07.2010., likumiskos procentus 239,36 LVL jeb 340,58, kas aprēķināti par laika periodu no 01.08.2007. līdz 15.07.2013., līgumsodu 69,34 LVL jeb 98,66 EUR apmērā un tiesāšanās izdevumus 192,28 LVL jeb 273,59 EUR, kopā 1452,17 LVL jeb 2066,25 EUR (Divi tūkstoši sešdesmit seši *euro*, 25 centi).

Noteikt Somijā reģistrētai sabiedrībai „Nordea Bank Finland Plc" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 (sešus) procentus gadā no piedzītās pamatparāda summas, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese *S.Sondare*